

число зайнятих каналів автомобільно-конвеєрного комплексу зменшуються при зростанні наведеної інтенсивності вивантаження самоскидів на першій ДПУ.

Для подальшого дослідження надійності взаємодії підсистем автомобільно-конвеєрного комплексу планується виконати оптимізацію його функціонування як системи масового обслуговування з відмовами на основі результатів проведеного математичного моделювання.

Шурупова К.В., к.юр.н., доцент,
ДВНЗ «Криворізький національний університет»
Шустрова К.В., к.юр.н.,
Криворізький державний педагогічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ

Незважаючи на досить значний досвід національного та міжнародного регулювання автоперевезень, залишається багато невирішених питань у цій сфері. Зокрема відсутність єдиної якісної нормативної бази для врегулювання всіх питань, що виникають у процесі надання автотранспортних послуг. Тому дослідження правового регулювання автотранспортних перевезень в Україні набуває особливої актуальності. Метою дослідження виступає аналіз правового регулювання автотранспортних перевезень в Україні, що дає змогу виділити його основні особливості.

По-перше, особливістю української системи правового регулювання автоперевезень є значна кількість нормативно-правових актів. Так, правову базу регулювання автомобільних перевезень складають Закони України "Про автомобільний транспорт" від 05.04.2001 № 2344-III, "Про транспорт" від 10.11.1994 № 232/94-ВР, "Про дорожній рух" від 30.06.1993 № 3353-XII, "Про перевезення небезпечних вантажів" від 6 квітня 2000, "Про приєднання України до Європейської угоди про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів" від 2 березня 2002, а також Статут автомобільного транспорту України від 27 червня 1969, Цивільний та Господарський кодекси України, чинні міжнародні договори та інші нормативно-правові акти у сфері автомобільних перевезень. З них Статут автомобільного транспорту України потребує доопрацювання та оновлення, у зв'язку зі значними відмінностями сучасної автотранспортної системи порівняно з радянськими часами.

По-друге, особливість предмету правового регулювання автомобільних перевезень в Україні. Автомобільний транспорт - галузь транспорту, яка забезпечує задоволення потреб населення та суспільного виробництва у перевезеннях пасажирів та вантажів автомобільними транспортними засобами [1]. До складу автомобільного транспорту входять підприємства автомобільного транспорту, що здійснюють перевезення пасажирів, вантажів, багажу, пошти, авторемонтні і шиноремонтні підприємства, рухомий склад автомобільного транспорту, транспортно-експедиційні підприємства, а також автовокзали і автостанції, навчальні заклади, ремонтно-будівельні організації та соціально-побутові заклади, інші підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, що забезпечують роботу автомобільного транспорту [2].

Саме на підприємства автомобільного транспорту покладається перевезення як вантажів, так і фізичних осіб. Тому правове регулювання відносин, що виникають у цій сфері, складає предмет правового регулювання з боку держави. Зокрема, предметом правового регулювання автоперевезень виступають відносини між автомобільними перевізниками, замовниками транспортних послуг, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, пасажирями, власниками транспортних засобів, а також їх

відносини з юридичними та фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності, які забезпечують діяльність автомобільного транспорту та безпеку перевезень.

Державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту реалізується шляхом проведення центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування економічної, тарифної, науково-технічної та соціальної політик, ліцензування, стандартизація та сертифікація на автомобільному транспорті, задоволення потреб автомобільного транспорту в паливно-енергетичних і матеріально-технічних ресурсах і транспортних засобах [1].

По-третє, значне коло суб'єктів, які здійснюють державне регулювання у цій сфері. Суб'єктами правового регулювання автотранспортних перевезень виступають органи державної влади України до яких відносять:

- Верховну Раду України, яка визначає основні напрями державної політики у сфері автомобільного транспорту, законодавчі основи її реалізації;

- Кабінет Міністрів України, який є вищим органом виконавчої влади, що виконує загальне державне регулювання діяльності автомобільного транспорту;

- Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері автомобільного транспорту;

- Міністерство інфраструктури України, яке є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері автомобільного транспорту, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері дорожнього господарства, а також державного нагляду (контролю) за безпекою на автомобільному транспорті загального користування [3] ;

- Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті. Державна інспекція України з безпеки на наземному транспорті (Укртрансінспекція) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра інфраструктури України. Укртрансінспекція входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на автомобільному транспорті загального користування, на перевезення яким видано ліцензію, міському електричному, залізничному транспорті, експлуатації автомобільних доріг загального користування [4] ;

- органи місцевого самоврядування, які формують мережу міських автобусних маршрутів загального користування і здійснюють у межах своїх повноважень контроль за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту на відповідній території [1].

По-четверте, можливість регулювання автоперевезень на локальному рівні. Зокрема, питання автотранспортних перевезень регулюється за допомогою договору перевезення. Згідно з ст. 914 Цивільного кодексу України та частини 3 статті 307 Господарського кодексу, перевізник і власник вантажу в разі необхідності здійснення систематичних перевезень можуть укласти довгостроковий договір. За довгостроковим договором перевізник зобов'язується у встановлені строки приймати, а власник вантажу - передавати для перевезення вантаж у встановленому обсязі [5,6]. За договором перевезення вантажу одна сторона (перевізник) зобов'язується доставити ввірений їй другою стороною (вантажовідправником) вантаж до пункту призначення в установленій законодавством чи договором строк та видати його уповноваженій на одержання вантажу особі (вантажодержувачу), а вантажовідправник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату [6]. У довгостроковому договорі перевезення вантажу встановлюються обсяг, строки та інші умови надання транспортних засобів і передання вантажу для перевезення, порядок розрахунків, а також інші умови перевезення [5].

Таким чином, особливостями правового регулювання автотранспортних перевезень в Україні є розгалужена кількість нормативно-правових актів, але багато з них потребують доопрацювання і оновлення. Також наявність особливого предмету правового регулювання, чіткої ієрархічної системи державних органів у цій сфері дає можливість регулювати автотранспортні перевезення на локальному рівні за допомогою договорів.

Список використаної літератури

1. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05.04.2001 № 2344-III [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>
2. Про транспорт : Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80/page2>
3. Положення про Міністерство інфраструктури України від 30 червня 2015 р. № 460 : Постанова Кабінету Міністерства України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-%D0%BF>
4. Про Положення про Державну інспекцію України з безпеки на наземному транспорті : Указ Президента України від 06.04.2011 № 387/2011 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/387/2011>
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page15>
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>